

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради
Інституту спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України
протокол №6 від 27 червня 2024 року
Голова вченої ради В.В.Засенко

Спеціальність	053 Психологія / 016 Спеціальна освіта
Освітня програма	Спеціальна психологія / Спеціальна педагогіка
Ступінь	Доктор філософії

Шифр дисципліни	ВД9
Назва дисципліни	Менеджмент проєктної діяльності
Навчальний рік	2024-2025
Кількість кредитів ЄКТС (годин)	1 кредит (30 годин)
Статус	Вибіркова дисципліна

Короткий опис дисципліни

Курс має на меті забезпечити ефективну реалізацію проєктної діяльності у професійній та науковій діяльності на інноваційних засадах.

Ми розглянемо:

- в чому полягає суть освітніх та наукових проєктів, специфіку їх управління;
- як проєктувати власну науково-практичну діяльність і презентувати отримані результати;
- процедуру захисту прав інтелектуальної власності та ін.

Зворотній зв'язок

Викладач **Рібцун Юлія Валентинівна**

Контакти Тел. +380674213059

Email logojuli@i.ua

Час для
консультацій Середа та четвер, 14⁰⁰–15⁰⁰

Педагогічна підтримка оволодіння аспірантами вміннями, що
Мета курсу - забезпечують ефективну реалізацію проєктної діяльності у професійній та науковій діяльності на інноваційних засадах

Завдання курсу

1. Набуття аспірантами знань щодо управління освітніми та науковими проєктами.
2. Опанування аспірантами вміннями проєктувати власну науково-практичну діяльність, презентувати отримані результати.
3. Оволодіння аспірантами навичками щодо процедури захисту прав інтелектуальної власності.

Загальні компетентності

- ЗК1 Знання та розуміння предметної області та специфіки управлінської діяльності.
- ЗК2 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК3 Здатність до адаптації, креативності, генерування ідей та дій в новій ситуації.
- ЗК4 Проєктувати, організовувати й аналізувати педагогічну діяльність. Планувати навчальні заняття відповідно до навчального плану закладу й на основі його стратегії. Викладати зміст матеріалу ясно та логічно, опираючись на знання й досвід студентів. Відбирати й використовувати відповідні навчальні засоби для побудови технологій навчання.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК1 Здатність до здійснення цілеспрямованої діяльності з проєктування педагогічного процесу та окремих його складових відповідно до цілей, задач вищої освіти та розробки нормативної, організаційної й навчально-методичної документації.
- СК2 Здатність до управління навчальною діяльністю з підготовки фахівця за допомогою розробленої системи дидактичних засобів.
- СК3 Здатність визначити стан і потенціал системи організації освіти у закладах освіти, в тому числі володіння методикою аналізу освітньої діяльності у закладі освіти, проведення педагогічної діагностики та моніторингу якості освіти.
- СК4 Уміння формулювати та ініціювати нові ідеї, формулювати їх мету, завдання, розраховувати обсяг необхідних ресурсів. Застосовувати основні складові методології адміністративного управління: системна інтеграція, управління часом, бюджетом, якістю проєкту, управління ризиками,

- командою, комунікаціями та змінами.
- СК5 Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження, присвячене суттєвій проблемі сучасної науки у галузі освіти / педагогіки вищої освіти.
- СК6 Здатність до самоаналізу та коригування педагогічної діяльності, самоменеджменту, саморозвитку.

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Формувати системний науковий світогляд, володіти сучасними теоріями і концепціями в освітній сфері.
- ПРН 2 Організовувати та проводити оригінальні наукові дослідження в освітній сфері на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання для розв'язання актуальних проблем теорії та практики.
- ПРН 3 Ініціювати, розробляти та реалізовувати проєкти в освітній сфері, управляти ними та здійснювати пошук партнерів для їх реалізації.
- ПРН 4 Застосовувати педагогічні методи організації навчального процесу, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу.
- ПРН 5 Здійснювати критичний аналіз, узагальнювати результати наукових досліджень, формулювати та обґрунтовувати висновки і пропозиції щодо розвитку концептуальних і методологічних знань в освітній галузі.
- ПРН 6 Застосовувати навички планувати та управляти часом підготовки дисертаційного дослідження, формулювати мету, задачі, об'єкт і предмет дослідження, формувати структуру і розробляти план дослідження, використовувати методи дослідження, адекватні досліджуваним процесам і явищам, створювати обґрунтовані та достовірні нові знання через оригінальні дослідження, якість яких відповідає вимогам сучасного розвитку наукових досліджень на міжнародному рівні.
- ПРН 14 Формувати розуміння основних теорій зростання та розвитку, генезису наукової думки у сфері управління змінами; проведення критичного аналізу змін у стані суб'єкта освітньої діяльності; вміння генерувати, обирати та обґрунтовувати шляхи його розвитку.

Програма дисципліни	
Тема 1	Вступ до курсу «Менеджмент проєктної діяльності»
1.1	Поняття проєкту
1.2	Властивості та ключові характеристики проєкту
1.3	Менеджмент проєктної діяльності в освіті
Тема 2	Технологія управління освітніми та науковими проєктами
2.1	Структура освітнього та наукового проєкту
2.2	Концептуальні засади побудови, життєвий цикл проєкту
2.3	Дисертаційне дослідження як прототип наукового проєкту
Тема 3	Інтелектуальна власність в Україні
3.1	Поняття інтелектуальної власності
3.2	Суб'єкти права інтелектуальної власності
3.3	Об'єкти права інтелектуальної власності, їх види

План					
Семестр, тиждень, заняття (дата)	Тема, план заняття	Аудиторні заняття		Самостійна робота	
		Форма	Год.	Завдання	Год.
Семестр 1 Тиждень 1	Вступ до курсу «Менеджмент проєктної діяльності»			1. Методичний паспорт освітнього проєкту	5
Заняття 1	Поняття проєкту.	лекція	1	2. Проєктний менеджмент в освіті (на прикладі власного дисертаційного дослідження)	5
Заняття 2	Властивості та ключові характеристики проєкту	лекція	1	3. Державні стандарти України. ДСТУ щодо патентних досліджень в Україні.	5
Заняття 3	Менеджмент проєктної діяльності в освіті	лекція	1		
Тиждень 2	Технологія управління освітніми та науковими проєктами				
Заняття 4	Структура освітнього та наукового проєкту	лекція	1		
Заняття 5	Концептуальні засади побудови, життєвий цикл проєкту	лекція	1		
Заняття 6	Дисертаційне дослідження як прототип наукового проєкту	практичне	4		
Тиждень 3	Інтелектуальна власність в Україні				
Заняття 7	Поняття інтелектуальної власності. Суб'єкти та об'єкти права інтелектуальної власності	практичне	5		
Заняття 8	Залік	тестування	1		

Індивідуальні завдання та підсумковий контроль	
Завдання	Особливості виконання та вимоги
1. Менеджмент проєктної діяльності в спеціальній педагогіці / психології	Роздуми, міркування, есе, таблиці, рисунки, діаграми, порівняльний аналіз, міні літературно-науковий твір тощо Обсяг – 5 стор. Критерій оцінювання – індивідуальність
2. Застосування менеджменту проєктної діяльності у власній практичній роботі	
3. Менеджмент проєктної діяльності у власному дисертаційному дослідженні	
4. Складання заявки на винахід (корисну модель) на прикладі будь-якого дидактичного, наочного тощо матеріалу	
Підсумковий контроль (тест)	Тест за програмою дисципліни

Додаткові бали	
Вид роботи та вимоги	Бал за стобальною шкалою
Творчий проєкт «Втілення моєї мрії» (наукова, експериментальна, креативна проєктна діяльність) – презентація, опис, стендова доповідь, комікс, макет, модель тощо	10

Поведінка на курсі
Заважає / не заважає іншим учасникам освітнього процесу

Оцінювання навчальних досягнень	
Вид роботи	%
Відвідування аудиторних занять	20
Відповіді на запитання під час аудиторних занять	13
Індивідуальне завдання 1	15
Індивідуальне завдання 2	15
Самостійна робота	20
Підсумковий контроль (тест)	17
Всього	100

Шкали оцінювання			
Бальна	ECTS	Національна	Заліків
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	зараховано
70-79	C	добре	зараховано
66-69	D	задовільно	зараховано
60-65	E	достатньо	зараховано
35-59	FX	незадовільно – з можливістю повторного виконання завдань	не зараховано – з можливістю повторного виконання завдань
0-34	F	незадовільно – з повторним вивченням дисципліни	не зараховано – з повторним вивченням дисципліни

Підсумковий контроль (тест)

Виберіть правильну відповідь (правильні відповіді) із запропонованих

1. **Доберіть синоніми до слова «менеджмент»**

- А. Фінансування.
- Б. Управління.
- В. Економіка.
- Г. Адміністрування.
- Д. Керівництво

2. **Виберіть правильне продовження тлумачення проєкту.**

Проект – це комплекс дій...

- А. Спеціально організований...
- Б. Випадково організований...
- В. Який не потребує організації

3. **Визначте правильний варіант переліку етапів роботи над проєктом**

А. 1 етап – проєктування; 2 етап – постановка проблеми; 3 етап – пошук інформації; 4 етап – продукт (обробка та оформлення результатів); 5 етап – презентація проєкту.

Б. 1 етап – пошук інформації; 2 етап – постановка проблеми; 3 етап – проєктування (планування); 4 етап – продукт (обробка та оформлення результатів); 5 етап – презентація проєкту.

В. 1 етап – постановка проблеми; 2 етап – проєктування (планування); 3 етап – пошук інформації; 4 етап – продукт (обробка та оформлення результатів); 5 етап – презентація проєкту

4. **Позначте варіанти етапів роботи над проєктом, де функціонує діада «керівник – АСПІРАНТ»**

- А. Постановка проблеми.
- Б. Проєктування.
- В. Пошук інформації.
- Г. Обробка та оформлення результатів.
- Д. Презентація проєкту

5. **Назвіть складові роботи над проєктом**

А. Проблема → проєктування (планування) → пошук інформації → продукт → презентація → портфоліо.

Б. Портфоліо → проєктування (планування) → пошук інформації → проблема → продукт → презентація

В. Проблема → проєктування (планування) → пошук інформації → портфоліо → продукт → презентація.

6. **Як ще називають життєвий цикл проєкту**

- А. Проєктна діяльність.
- Б. Управління проєктом.
- В. Проєктний цикл

7. **Життєвим циклом проєкту є...**

- А. Відрізок часу між початком проєкту і його завершенням.
- Б. Дисертаційне дослідження.
- В. Проєктування

8. Назвіть фази життєвого циклу проєкту

- А. Ініціація, планування, портфоліо, завершення.
- Б. Планування, впровадження і контроль, завершення.
- В. Ініціація, планування, впровадження і контроль, завершення.

9. Зазначте правильне визначення наукового відкриття

- А. Спеціально підготовлена наукова праця на правах рукопису, яку виконують для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня.
- Б. Встановлення невідомих раніше, але об'єктивно наявних закономірностей, властивостей і явищ матеріального світу, що істотно збагачують наукове пізнання.
- В. Форма підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів для закладів вищої освіти та науково-дослідницьких установ.

10. Методологічною основою проєктної діяльності є...

- А. Методологія управління.
- Б. Методологія системного аналізу.
- В. Методологія філософії.

11. Виберіть основні об'єкти інтелектуальної власності

- А. Авторські права, суміжне право, право промислової власності, фірмові та комерційні найменування.
- Б. Літературні твори, корисні моделі, суміжне право, товарні знаки.
- В. Промислові зразки, фірмові та комерційні найменування, карти, комп'ютерні програми.

12. Назвіть об'єкти суміжних прав

- А. Літературний твір.
- Б. Виконання твору.
- В. Торгова марка.
- Г. Фонограма, відеограма.
- Д. Передача організації мовлення.

13. Доберіть синонім до поняття «домен»

- А. Доменне ім'я.
- Б. Домофон.
- В. Доміно.

14. Як можна назвати наступний ланцюжок: ініціація, планування, впровадження і контроль, завершення

- А. Фази життєвого циклу проєкту.
- Б. Послідовність роботи над дисертаційним дослідженням.
- В. Передача організації мовлення.

15. Виберіть об'єкти права промислової власності

- А. Результати винахідницької та раціоналізаторської роботи, засоби індивідуалізації товарів та учасників господарського обігу.
- Б. Промисловий зразок, авторське право, передача організації мовлення.
- В. Комерційні найменування, корисна модель, раціоналізаторська пропозиція.

16. Узагальніть наступний перелік

Авторські права, суміжне право, право промислової власності, фірмові та комерційні найменування – це...

- А. Об'єкти права промислової власності
- Б. Основні об'єкти інтелектуальної власності

В. Особливі об'єкти інтелектуальної власності

17. Як по-іншому можна назвати торгову марку

- А. Торговий знак.
- Б. Реклама.
- В. Торгова точка.

18. Виберіть визначення поняття «авторське право»

А. Сукупність правових норм, які регулюють відносини, що виникають у зв'язку зі створенням і використанням творів науки, літератури і мистецтва.

Б. Унікальна адреса веб-сайту в Інтернеті, яка дозволяє користувачам легко знаходити сайт, ввівши його в адресному рядку браузера.

В. Охоронний документ, який засвідчує авторство на винахід і надає його власнику. виключне право на використання, виробництво та продаж винаходу протягом певного строку.

19. Назвіть іншими словами проєктний цикл

- А. Проєктна діяльність.
- Б. Життєвий цикл проєкту.
- В. Управління проєктом.

20. Закінчіть визначення, вибравши правильний варіант

Інформація, яка має комерційну цінність, не є загальнодоступною та захищається відповідно до встановленого законодавством режиму, має назву...

- А. Домен.
- Б. Патент.
- В. Комерційна таємниця.

21. Виберіть особливі об'єкти інтелектуальної власності

- А. Патент.
- Б. Наукове відкриття.
- В. Комерційна таємниця.
- Г. Домен

22. Прочитайте визначення і завершіть його:

Унікальна адреса веб-сайту в Інтернеті, яка дозволяє користувачам легко знаходити сайт, ввівши його в адресному рядку браузера – це...

- А. Торговельна марка.
- Б. Патент.
- В. Домен (доменне ім'я)

23. Назвіть групи прав суб'єкта

- А. Промислове право, особисте право.
- Б. Суміжні права, майнові права, особисті немайнові права.
- В. Особисті немайнові права, майнові права.

24. Прочитайте визначення і завершіть його:

Позначення, яке використовується для відрізнєння товарів або послуг однієї особи від товарів або послуг інших осіб, має назву...

- А. Патент.
- Б. Торгова марка (торговий знак).
- В. Винахід.

25. Виберіть, що відноситься до порушення прав інтелектуальної власності

- А. Піратство.
- Б. Переписування.
- В. Ксерокопія.
- Г. Плагіат.
- Д. Розмиття торговельної марки.

26. Офіційний інформаційний документ, що засвідчує стан об'єкта господарської діяльності (як товару) щодо порушення прав власників чинних охоронних документів і заявників на об'єкти промислової власності й правової охорони об'єкта господарської діяльності має назву...

- А. Винахід.
- Б. Торговельна марка.
- В. Домен.
- Г. Патентний формуляр

27. Прочитайте визначення і завершіть його:

Охоронний документ, який засвідчує авторство на винахід і надає його власнику виключне право на використання, виробництво та продаж винаходу протягом певного строку – це...

- А. Торговельна марка.
- Б. Патент.
- В. Посвідчення.

28. Назвіть кроки порядку проведення патентних досліджень на патентну чистоту

А. Технічне завдання, календарний план, регламент дослідження, патентний пошук, порівняльний аналіз, порівняння ознак, звіт за Держстандартом, патентний формуляр за Держстандартом.

- Б. Планування, проєктування, проведення дослідження, звіт.
- В. Технічне завдання, патентний пошук, звіт за Держстандартом

29. Узагальніть, як можна назвати піратство та плагіат

- А. Робота з науково-літературною джерельною базою.
- Б. Особливі об'єкти інтелектуальної власності.
- В. Порушення прав інтелектуальної власності.

30. Авторські права, суміжне право, право промислової власності, фірмові та комерційні найменування називають...

- А. Основними суб'єктами інтелектуальної власності.
- Б. Основними об'єктами інтелектуальної власності.
- В. Особливими об'єктами інтелектуальної власності.

Основна (обов'язкова) література

1. Березін О. В., Безпарточний М. Г. Управління проєктами : навч. посіб. Київ : Університетська книга, 2023. 272 с.
2. Витяганець О. І., Домброван Н. В., Іванов О. О. та ін. Менеджмент наукових проєктів та політика академічної доброчесності : навч.-метод. посіб. Одеса : ОДУВС, 2023. 364 с.
3. Капіца Ю. М., Шахбазян К. С., Махновський Д. С. Права інтелектуальної власності у договорах наукових установ на виконання досліджень та розробок. Київ : Академперіодика, 2024. 460 с.
4. Коновалова М. В., Куликова Ю. О., Семиволос О. П. Педагогічні технології: інструментарій, механізми, технологічна карта. Харків : Основа, 2022. 96 с.
5. Литвинюк Г. І., Когут О. І., Кульматицька О. Р. Проектна діяльність в освітньому середовищі + компакт-диск. Тернопіль : Богдан, 2023. 128 с.
6. Мостенська Т. Л., Мостенська Т. Г., Ралко О. С. Управління проєктами 6 навч. посіб., Київ : Кондор, 2024. 592 с.
7. Сазонець І. Л., Ковшун Н. Є. Управління науковими проєктами : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2021. 208 с.
8. Семенова А. Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів : моногр. Одеса : Юридична література, 2009. 504 с.
9. Талікіна Н. В. Управління соціальними проєктами : навч. посіб. Київ : ФОП Мороз А. Т., 2024. 352 с.
10. Толочко С. В. Інноваційні технології навчання, Київ : НАУ, 2022
11. Тарасюк Г. М. Управління проєктами : навч. посіб., Київ : Каравела, 2023. 320 с.
12. Філдінг Пол Дж. Як керувати проєктами. Основні навички проєктного менеджменту: вчасні результати в межах бюджету. Харків : «Фабула», 2020. 240 с.
13. Хігні Дж. Основи управління проєктами. Харків : Фабула, 2020, 272 с.
14. Яковицька Л. С. Психологія сучасного менеджменту, Київ : НАУ, 2022

Додаткова література та інші джерела інформації

1. Борисенко О. С., Шевченко А. В., Фісун Ю. В., Крапко О. М. Маркетинговий менеджмент : навч. посіб., Київ : НАУ, 2022. 204 с.
2. Когон К., Блейкмор С., Вуд Дж. Керування проєктами для «неофіційних» проєкт-менеджерів. Харків : Ранок, 2022
3. Корчак Н., Обушна Н. Управління проєктами в публічній сфері : навч. посіб. Київ : Каравела, 2022. 272 с.
4. Льюїс М. Неймовірний проєкт. Київ : КМ Букс, 2020
5. Ноздріна Л. В. Управління проєктами : підр. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 432 с.
6. Петренко Н. О. Управління проєктами : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 244 с.
7. Романова Г. М. Підготовка викладачів вищих економічних навчальних закладів до проектування навчальних технологій: моногр. Київ : КНЕУ, 2009. 252 с.
8. Словник термінів з управління проєктами PMI. Версія 3.2. URL: <https://anyflip.com/gljlz/xiwc>

9. Шумілова І. Ф. Новітні технології викладання освітніх галузей у початковій школі : навч. посіб., Київ : Олді+, 2023. 248 с.

10. Яковицька Л. С. Психологія управління, Київ : НАУ, 2021

Інформаційні ресурси

1. Визначення проблем і потреб проєкту та шляхів їх розв'язання. URL: http://pidruchniki.com/1120061152761/ekonomika/viznachennya_problem_potreb_proektu_shlyahi_v_rozvyazannya

2. Ільченко О. В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834/

3. Мередіт Белбін. Методика розподілу ролей у команді. URL: <http://bokosmart.com/biznes/osobystisnyj-rist/2575-meredit-belbin> .

4. Пілюгіна С. О. Проектна діяльність. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/588/58808/statty.docx>

5. Проєкт «ІТ-школа Samsung». URL: <https://samsungschool.com.ua/>

6. Рекомендації щодо організації команди та проєктної діяльності. URL: <http://www.etwinning.com.ua/content/files/665991.pdf>

7. Рябова З. В. Менеджмент інноваційних освітніх проєктів. *Електронний фаховий журнал «Теорія та методика управління освітою»*. 2019. Т. 1 (22). URL: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/metod_upr_osvit/v_22/%D0%A0%D1%8F%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf

8. About Belbin® Meet The Team Belbin Headquarters in Cambridge, UK. URL: <http://www.belbin.com/about/meettheteam/>

Методи навчання

пояснювально-ілюстративні методи, проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі (відповідно до класифікації за типом пізнавальної діяльності І. Лернер); методи стимулювання та підвищення мотивації до навчання: вольові (інформування про обов'язкові результати, формування відповідального ставлення, ідентифікація власних утруднень), емоційні (створення ситуації успіху, вільний вибір завдань, шляхів і засобів їх виконання), пізнавальні (врахування пізнавальних інтересів, створення і вирішення проблемних ситуацій, мозковий штурм, виконання творчих завдань), соціальні (робота в групах, створення ситуацій взаємодопомоги, розвиток емпатії тощо); методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Методичним забезпеченням є авторські матеріали, розроблені викладачем:

1. Конспекти лекцій.
2. Презентаційні матеріали до теоретичного викладу матеріалу.
3. Методичні вказівки та рекомендації.
4. Індивідуальні завдання.
5. Кейс ситуаційних завдань.

Інформація про викладача

Рібцун Юлія Валентинівна – кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; спеціальність 13.00.03 – корекційна педагогіка (2010)

<https://orcid.org/0000-0002-2672-3704>

Профіль науковця у Google Scholar:
<https://scholar.google.com/citations?user=21hqX6cAAAAJ&hl=en>

Сторінка розробника в Електронній бібліотеці НАПН України:
<https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/authors/f94c9e0512530180c11a2180ae3c6e84/>

Інтернаціоналізація діяльності викладача за освітньо-науковими програмами:

– *Науково-педагогічне стажування* «Формування конкурентоздатності педагогів та психологів в умовах європейської інтеграції»; Вища школа менеджменту інформаційних систем ISMA University of Applied Sciences); 1 січня-11 лютого 2024 р., м. Рига, Латвійська Республіка, онлайн; сертифікат №PSI-010114-ISMA від 11.02.2024 р.; 6 кредитів ЄКТС (180 год.).

– *Курс підвищення кваліфікації* «Зміцнення потенціалу практичних психологів закладів освіти»; МОН України, ЮНЕСКО, уряд Японії, 21 липня-15 вересня 2023 р.; сертифікат MHPSS-1199-0119-6149; 1,5 кредити ЄКТС.

Підвищення кваліфікаційного рівня викладача:

– *Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації* «Управління науковими та освітніми проєктами»; Центр українсько-європейського наукового співробітництва, м. Одеса; 24.01.-6.03.2022 р.; сертифікат № ADV-240245-OLA від 6.03.2022 р.; 6 кредитів ЄКТС (180 год.).

– *Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації* «Освітній процес в умовах війни та у повоєнний період: виклики, правила, перспективи»; Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Центр українсько-європейського наукового співробітництва, м. Київ; 4.03-4.04.2024 р.; свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-040302-UDU від 14.04.2024 р.; 6 кредитів ЄКТС (180 год.).

Основні публікації з тематики дисципліни

1. Пат. 44366 Україна, МПК: А 61 Н 1/00 А 61 М 21/00. Спосіб відновлення вимовної функції у дошкільнят з порушеннями фонетико-фонематичної сторони мовлення / Рібцун Ю. В. № u200908240; заявл. 04.08.2009; опубл. 25.09.2009, Бюл. №18. URL: <http://uapatents.com/8-44366-sposib-vidnovlennya-vimovno-funkci-u-doshkilnyat-z-porus-hennyami-fonetiko-fonematically-storoni-movlennya.html>
2. Рібцун Ю. В. Алгоритмізація роботи з учнями з особливими мовленнєвими потребами на уроках української мови. *Scientific Collection «InterConf+»*. №49(217) : with the Proceedings of the 10th International Scientific and Practical Conference «Theory and Practice of Science: Key Aspects» (September 19-20, 2024; Rome, Italy) / comp. by LLC SPC «InterConf». Rome: Dana, 2024. P. 99-116. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/742472>
3. Рібцун Ю. В. Використання логопсихосинергетичного підходу у задоволенні особливих мовленнєвих потреб. *Věda a perspektivy*. № 1(8). 2022. С. 164-175. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729772/>
4. Рібцун Ю. В., Долженко С. Г. Заїкання у дітей: питання етіології у світлі зарубіжних досліджень. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Київ : Симоненко О. І., 2024. №25. С. 219-232
5. Рібцун Ю. В. Концептуально-теоретичні основи корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. *Development trends in special and inclusive education in the context of the European dimension: theory and practice*: Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 189-204. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/742287>
6. Рібцун Ю. В. Менеджмент проєктної діяльності як дослідницька дисципліна в навчанні аспірантів у галузі спеціальної освіти. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Вип. 19. Київ : ФОП Симоненко О. І., 2021. С. 360-365. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736372/>
7. Рібцун Ю. Психолого-педагогічна підтримка дітей із заїканням в умовах війни. К. : ФОП Цибульська В. О., 2023. 132 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/739023/>
8. Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей п'ятого року життя із лексико-граматичними труднощами : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення / І. М. Брушневська, Ю. В. Рібцун. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2023. 204 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744222>
9. Рібцун Ю. В. Реалізація логопсихосинергетичного підходу в корекційно-розвитковій роботі з молодшими школярами з особливими мовленнєвими потребами. *Scientific Collection «InterConf+»*, 54(236): with the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference «Modern Knowledge: Research and Discoveries» (February 19-20, 2025; Vancouver, Canada) / comp. by LLC SPC «InterConf». Vancouver: A.T. International, 2025. P. 179-197. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744705>
10. Рібцун Ю. В. Роль ТВРІ у корекційно-розвивальній роботі з дітьми з особливими мовленнєвими потребами. *Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби*: зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С. 192-196. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/734614>
11. Рібцун Ю. В. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток : навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2020. 264 с. : іл.
12. Рібцун Ю. В. Ширшає коло друзів. Рівні права, рівні можливості, кроки до успіху. Київ : ТОВ «Поліпринт», 2021. 64 с.
13. Рібцун Ю. В. Я учуся розмовляти : навч.-метод. комплект : навч.-метод. посіб. з

розвитку мовлення дошкільників 3-6 років. Київ : Генеза, 2019. 224 с. (Серія «Помічник вихователя»)

14. Brushnevskaya, I., Ribtsun, J., Stasiuk, L., Ilna, N., Vasylehko, I., & Kolodiazna, V. Psycholinguistic Preconditions of Speech Formation of Children with General Speech Retardation. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2021. 12(4). P. 263-277. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/729330/>

15. Kaplia O., Ribtsun Y. Barbashova I., Chobaniuk M., Ptashchenko O. Development of Ukrainian education in the conditions of military incursion. *Multidisciplinary Science Journal*. 2024. Volume 6. Issue 10. P. 1-6. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/740752>

16. Marchuk, O., Holiiad, I., Boiko, V., Ribtsun, Y., Bogdan, Z., & Lukashenko, K. Holistic Education: the Unity of the Intellectual and Emotional Sphere. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 2024. 16(2), 666-677. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/741224>

17. Ribtsun Y., Bielova O., Korolenko V., Bolotnykova T., Govorun O., Myttseva O. Personality Development in the Paradigm of Current Neuropedagogy. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. Volume 14, Issue 4, December 2023. P. 388-403. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/738458>

18. Ribtsun, Y., Pinchuk, Y., Cherednichenko, N., Tarasenko, H., Melnyk, V. & Butenko, V. (2025). Difficulties of Inclusive Education in Preschool: Neurophysiological Features. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. Volume 16, Special Issue 1 (April 2025), P. 7-15. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745064>

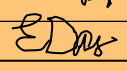
19. Vasylieva N., Kulesha-Liubinets M., Trubaieva K., Dub M., Ribtsun Y. & Ivantsev N. Speech Therapy as a Component of Comprehensive Rehabilitation of Patients with Acute Impairment of Cerebral Circulation. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 2022. 13(3), P. 181-194. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/732004>

Затверджено

Протокол №6 від 20.06.2024 р.

Розробник програми

Завідувач відділу

(Ю. В. Рібцун)

(Е. А. Данілавічюте)